

Kan nakli hakkında bilgi:

Bu broşür neden kan nakli yaptırma ihtiyacının duyulduğunu ve beklentilerini açıklıyor. Doktorunuza neden kan nakline ihtiyacınız olduğunu (veya olabileceğini) ve sizin durumunuzda başka bir seçenek olup olmadığını sorunuz.

Kan nakline neden ihtiyaç duyabilirim?

Kan nakline şu sebeplerden dolayı ihtiyaç duyabilirsiniz eğer:

- > Ameliyat esnasında, doğum anında veya büyük bir kazadan sonra çok kan kaybınız oldu ise.
- > Sadece demir ile veya başka vitaminlerle tedavi edilemez derecede kansızlık (kırmızı kan hücrelerinin olmaması) durumunuz varsa.
- > Vücudunuz yeteri kadar sağlıklı yeni kan hücreleri yapamaz ise. Buna sebep de kemik iliği problemi veya kemoterapi etkisinden olabiliyor.

Değişik tür kan nakli nelerdir?

Kan bağışları değişik türlü kısımlara ayrılıyor ve özel torba/poşet veya şişelerde muhafaza ediliyor. O zaman size vücudunuzun ihtiyacı olduğu kısım veriliyor. Bunların 3 ana kısmı şunları içerir:

- > Doku ve organlara oksijen taşıyan kırmızı kan hücreleri.
- > Kanamayı önleyen pıhtı hücreler veya trombositler.
- > Kanı pıhtılaştırma faktörü olan plazma, (kanamayı durdurmakta yardımcı olan) ve aynı zamanda diğer proteinler ve antikorlar.

Kan naklinin riskleri nelerdir?

Avustralya dünyanın en güvenilir kan verenlerinden birisidir fakat bütün tıbbi işlemlere nazaran, kan nakli risksiz değildir.

Kan naklinde en çok meydana gelen riskler şunlardır:

- > Hafif ateş veya cilt kızarması gibi ufak tepkiler.
- > Sıvı birikimi, nefes almakta güçlük yaratıyor, özellikle yaşlılarda ve kalp problemi olan kişilerde.

Kan naklinde en az meydana gelen risker şunlardır:

- > Size 'uygun olmayan' kanı almak.
- > Ciddi tepki göstermek, örneğin, alerji veya akut/ağır ciğer hasarı.
- > Enfeksiyon bulaşması, örneğin, bakteri veya virus.

Çalışan görevliler reaksiyonları yakından izlemek ve çabuk şekilde derhal müdahale etmek için eğitilmişlerdir.

Kan nakli nasıl olur?

Kan damara damlıyor, genelde kolunuzda veya elinizde, yumuşak plastic tüp kullanarak oluyor.

Her kan paketi (bir ünitesi) 4 saate kadar sürebiliyor, fakat ihtiyaç duyulunca daha da çabuk verilebiliyor.

Sizden kan örneği alındığı zaman klinikteki görevliler çok sıkı kimlik kontrolü yapıyorlar ve kan nakli olamazdan önce bu inceleme tekrar yapılıyor. Kimlik bileziği takmanız çok önemlidir ve size sorulduğu zaman tam olarak isminizi ve doğum tarihinizi söylemelisiniz. Bu önlemler size yanlış kan verilmemesi içindir (başkasına verilecek kan olmasın dıyedir). Görevli kimliğinizi kontrol ederken her hangi bir problem olursa söyleyiniz. Detaylarınızın (yazılışı da dahil) 100% doğru olduğundan emin olunuz.

Kan nakli esnasında kendimi nasıl hissedeceğim?

Birçok insan kan nakli esnasında kendilerinde hiç bir değişiklik hissetmiyorlar. Bazı kişilerde hafif sıcaklık olur, soğukluk veya kaşınma olur. Bunlar genelde az tepki veya alerji olmakla meydana geliyor. Bunlar ilaçla tedavi edilebiliyor (ateşi azaltmak), veya kanı daha yavaş vermekle düzeltiliyor.

Kan nakli olurken görevliler sizin durumunuzu dikkatlice bir problem olmaması için izliyeceklerdir. Bu izlemeler şunlardır: örneğin damar atışını kontrol etmek, tansiyonu ölçmek, ve düzenli olarak sıcaklığınızı ölçmek. Eğer kan nakli olurken kendinizi iyi hissetmiyorsanız, ani olarak hemşireye söyleyiniz.

Kan naklini refuze yapabilir miyim?

Tedavi sizin tercihinizdir. Refuze etmeye hakkınız vardır, fakat buna karar vermezden önce tam olarak sonunda neler olabileceğini anlamalısınız. Eğer kan naklini kabul etmek istemiyorsanız ve bunun için bir sebep varsa, lütfen şimdi doktorunuza söyleyiniz.

Doktorunuza ne sormalısınız?

- Neden kan nakline ihtiyacım var?
- Benim durumumda faydaları ve riskleri nelerdir?
- Başka seçenek var mı?
- Anlamadığınız her hangi bir şey varsa, bunun için üzülüyorsanız, veya anlatmak istediğiniz bir şey varsa sorunuz.

Eğer planlanmış ameliyat olacaksınız:

- Kan nakline ihtiyacım olmaması için benim yapabileceğim bir şey var mı?
- Kansızlıkla mı başlıyorum veya az demir ile ve bu nasıl düzeltiliyor?
- Bu ameliyatta kaybettiğim kanı biriktirmek ve geri vermek mümkün mü?

Doktorunuza ne söylemelisiniz?

Doktorunuza şunları söyleyebilirsiniz, eğer siz:

- Her hangi bir sebeple kan naklini neden kabul etmemeniz.
- Geçmişte kan nakli olduğunuz zaman reaksiyon veya problem olduğunuzu.
- Sizin özel kan nakli istekeleriniz veya ihtiyaçlarınız olduğunuzu.
- Kanı inceleyecek haplar alıyorsanız (aspirin, warfarin, clopidogrel, apixaban, dabigatran, rivaroxaban gibi), bunlar kanamayı çoğaltabiliyor. Eğer ameliyat olacaksınız, doktorunuza ameliyattan önce bu ilaçların alınması gerekli mi diye ve ameliyattan ne kadar zaman önce bu hapları almaya durmanız gerektiğini sorunuz. Lütfen hatırlayınız, sizin emniyetiniz için, sadece doktorunuz karar verebilir çünkü riskleri durdurmak veya yok etmek olacak olan faydalarından daha önemli olabilir.
- Daha başka ilaçlar alıyorsanız (herbal da dahil) ve reçetesiz tezgahattan alabileceğiniz (reçetesiz) çünkü bunların bazıları kanı inceltiyor.

Eğer kan nakli hakkında başka sorunuz varsa?

Eğer her hangi bir sorunuz varsa, sizin çok küçük tahmin ettiğiniz ve sormaya çekindiğiniz birşey varsa, doktorunuza , hemşireye veya ebeye konuşmalısınız.

Daha fazla bilgi için:

Eğer bilgisayarınız varsa ve kan nakli hakkında daha fazla bilgiye ihtiyacınız varsa şu web sitesini faydalı bulabilirsiniz: www.lifeblood.com.au/patients

The English language version of this document has been reviewed and endorsed by CAG* for consumers and the community – January 2023
*SA Health Community Advisory Group

BloodSafe

Patient materials at:

www.sahealth.sa.gov.au/bloodorgantissue